

Historia i pamięć | W poszukiwaniu miejsc żydowskiego życia we Frankfurcie nad Odrą

## Grupa 1: Nowa synagoga

Tematem Waszej grupy jest tzw. nowa synagoga. Znajdowała się w samym centrum Frankfurtu na dużej działce, która z jednej strony przylegała do ulicy Tuchmacherstraße, a z drugiej do Richtstraße. Spróbujcie przy pomocy starego i nowego planu miasta znaleźć to miejsce, na którym stała i idźcie tam.

Kiedy dojdziecie na miejsce, sformułowane poniżej pytania pomogą Wam zająć się historią tego miejsca. Nie musicie odpowiadać na nie pisemnie, służą one jedynie wsparciu Waszego poszukiwania śladów. Po zakończeniu pracy w grupach będziecie przedstawiać Wasze wrażenia z tego miejsca.

### Zadanie 1

W Waszych materiałach znajdziecie dwa zdjęcia synagogi. Proszę znaleźć miejsce, z którego zostało zrobione zdjęcie synagogi z zewnątrz i zróbcie zdjęcie z tej samej perspektywy. Co zwraca Waszą uwagę na obu historycznych zdjęciach, co wydaje się Wam dziwne?

### Zadanie 2

Znajdźcie kamień pamięci poświęcony synagodze.

W jaki sposób wspomina się synagogę? Uważacie, że jest to odpowiedni sposób?

### Zadanie 3

Co wiedzą ludzie, którzy codziennie tędy przechodzą o tym miejscu? Możecie zapytać o to kilku przechodniów (niemieckich i polskich).

### Zadanie 4

Porównajcie stary i nowy plan miasta. Oba plany są umieszczone w chodniku przed kamieniem pamięci. Co stało się w tym miejscu ze strukturą miasta?



## Informacje dodatkowe

Od XVIII wieku Frankfurt był ponownie celem migracji żydowskiej. W 1822 roku gmina żydowska postanowiła poszerzyć istniejącą małą synagogę poprzez budowę nowej. Synagoga powstała na działce pomiędzy ulicami Tuchmacherstraße a Richtstraße w centrum miasta. Do wnętrza wchodziło się przez żydowskie centrum kulturalne od strony ulicy Richtstraße. Gmina była zorientowana liberalnie i chciała pokojowo współżyć z innymi religiami. Jednakże nie wszyscy żydowscy mieszkańcy Frankfurtu zgodzili się na reformowanie swojej wiary. W 1840 roku doszło do podziału gminy. Zwolennicy kierunku ortodoksyjnego spotykali się odtąd w różnych miejscach.

Liberalny klimat i pokojowe współżycie wszystkich religii we Frankfurcie zakończyło się wraz z początkiem panowania nazistów. W listopadzie 1938 roku podczas pogromu w całych Niemczech zostały zniszczone żydowskie sklepy i synagogi. Także synagoga we Frankfurcie paliła się. Długo wychodzono z założenia, że tej nocy została całkowicie zniszczona. Ale frankfurcki historyk Eckhard Reiß doszedł w swoich poszukiwaniach do wniosku, że synagoga stosunkowo dobrze przetrwała pożar z 1938 roku, kiedy zniszczeniu uległo wyposażenie wnętrza. Synagoga ta dopiero po wojnie została rozebrana. Nie da się określić dokładnie, kiedy.